

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/23/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712206255
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6712206255.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa GENERAL FACTORING, a. s., so sídlom Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO: 35 838 825, zastúpený HMG LEGAL, s. r. o., so sídlom Štefanoviča 12, 811 04 Bratislava, IČO: 35 885 459, v mene ktorej koná Mgr. Ján Gajan, advokát, proti odporcovi T. V., nar. X. Y. XXXX, naposledy bytom S. XX/XX, XXX XX L., zastúpený opatrovníčkou Danielou Ťažkou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Brezno, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, so sídlom Janka Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, v konaní o zaplatenie 2 552,97 Eur s príslušenstvom o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/218/2013-268 z 21. 10. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd v plnom rozsahu zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie istiny 2 552,97 Eur s 18,4 % úrokom ročne zo sumy 1 434,89 Eur od 22. 12. 2010 do zaplatenia a 9 % úrokmi z omeškania ročne zo sumy 2 026,98 Eur od 22. 12. 2010 do zaplatenia len z dôvodu dôvodne vznesenej námietky premlčania vedľajším účastníkom na strane odporcu. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že zmluvu o splátkovom úvere č. 0403071372 zo dňa 13. 12. 2006 uzatvorenú medzi právnym predchodcom navrhovateľa Slovenskou sporiteľňou, a. s. a odporcom považuje za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, ktorá v zmysle § 53 a § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka nemôže obsahovať neprijateľné podmienky, t. j. ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Za neprijateľnú podmienku v zmysle uvedených zákonných ustanovení považoval aj podmienku o uplatnení Obchodného zákonníka aj vo vzťahu k premlčaniu, pretože s uplatnením Obchodného zákonníka je spojená dlhšia štvorročná premlčacia doba v porovnaní s Občianskym zákonníkom, ktorý ustanovuje v § 101 trojročnú premlčaciu dobu. Námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom na strane odporcu posúdil podľa ustanovenia § 100 ods. 1, 2, 101 a 111 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že premlčacia doba uplynula ešte pred podaním návrhu navrhovateľom na súd. K tomuto záveru dospel na základe listinných dôkazov priložených k návrhu, z ktorých vyčítal, že právny predchodca navrhovateľa zosplatnil úver v zmysle všeobecných obchodných podmienok ku dňu 12. septembra 2008. Navrhovateľovi bola pohľadávka z úverovej zmluvy postúpená až zmluvou o postúpení pohľadávok z 21. 12. 2010. Prvýkrát sa v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka mohlo právo vykonať už 13. septembra 2008, nasledujúci deň po vyhlásení splatnosti úveru. Navrhovateľ doručil návrh na súd až 19. apríla 2012. Argumentáciu navrhovateľa proti námietke premlčania, že zosplatenie úveru je nutné viazať až na výzvu navrhovateľa na zaplatenie pohľadávky zo dňa 17. februára 2011, ktorou bol odporca vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy odmietol okresný súd s tým, že z tejto výzvy žiadnym spôsobom nevyplýva ako následok nezaplatenia tam uvedenej dlžnej sumy zosplatenie úveru. Výzva navrhovateľa obsahuje len údaj o aktuálnej výške záväzku odporcu, ktorú je tento povinný zaplatiť, ale neobsahuje údaj o čase, do ktorého má dlžník svoj záväzok uhradiť.

Vo výzve uvedenú sumu už bolo možné ustáliť z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok medzi pôvodným veriteľom a navrhovateľom po pripočítaní riadneho úroku a úroku z omeškania ku dňu 18. februára 2011. Keďže návrh bol zamietnutý z dôvodu premlčania, nezaoberal sa už vecným posúdením uplatneného nároku z hľadiska hmotného práva. Odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania voči navrhovateľovi, ale si ich neuplatnil. Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu priznal právo na náhradu trov konania s odkazom na ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) a ich výšku v dôvodoch rozhodnutia vyčíslil.

Rozsudok okresného súdu napadol odvolaním navrhovateľ. Okresnému súdu vytýkal, že jeho postupom bola navrhovateľovi ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom, že na základe vykonaných dôkazov dospel okresný súd k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a tvrdil, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/ a f/ O. s. p.). Nesúhlasil so záverom súdu, že splatnosť úveru nastáva už 12. septembra 2008. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz preukazujúci mimoriadnu splatnosť úveru výzvu na zaplatenie zo dňa 17. februára 2011 obsahujúcu informáciu nielen o výške záväzku, ale aj o tom, že sa úver stal splatným. Súd z navrhovateľom predložených listín vyvodil absolútne nesprávne skutkové zistenia. Na to, aby mohlo dôjsť k účinkom zosplatnenia úveru je potrebné, aby prejav vôle veriteľa, obsahom ktorého je zosplatnenie úveru, vyhlásenie mimoriadne splatnosti, výpoveď zmluvy alebo odstúpenie od zmluvy bol preukázateľne doručený dlžníkovi, resp. aspoň odoslaný na adresu dlžníka, ale k takémuto úkonu zo strany pôvodného veriteľa, ktorým by zosplatnil úver dňa 12. augusta 2008 nedošlo a preto účinky zosplatnenia úveru nemohli nastať. Údaj o splatnosti uvedený v prílohe k zmluve o postúpení pohľadávky obsahuje výlučne internú a technickú informáciu, nie údaj o právnom stave pohľadávky. Prvostupňový súd v rámci konania ani nezisťoval, či odporcovi bolo doručené oznámenie pôvodného veriteľa o predčasnej splatnosti úveru. U právneho predchodcu navrhovateľa súd nezisťoval, či k takémuto vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo, k otázke zosplatnenia úveru nevykonal okresný súd žiadny dôkaz. Otázka splatnosti úveru nebola v konaní spoľahlivo vyriešená a zostala spornou. Vadným postupom zo strany súdu, keď nepostupoval podľa § 118 ods. 2 O. s. p. (neuviedol, že právne významná skutočnosť, t. j. otázka splatnosti úveru je spornou) bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Okresný súd posúdil úverovú zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu. Spotrebiteľský charakter zmluvy ale neznamená, že úverová zmluva stráca svoj obchodnoprávny charakter. Záväzok odporcu vzhľadom na jeho povahu podliehal ustanoveniu § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník ako lex generalis v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka sa aplikuje len na tie právne vzťahy, ktoré obchodným zákonníkom upravené nie sú. Navrhovateľ nesúhlasí s aplikáciou premlčacej doby v trvaní troch rokov podľa Občianskeho zákonníka. Až od 01. 01. 2008 je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. V nadväznosti na uvedené, právne relevantnou skutočnosť je okamih uzavretia zmluvy, t. j. dátum 13. 12. 2006. V prípade aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka na daný právny vzťah by išlo o neprípustnú retroaktivitu, kedy nová právna úprava mení sám vznik určitého právneho vzťahu alebo následky právneho vzťahu, ktoré nastali pred dňom jeho účinnosti. Na právny vzťah v súdnej veci je potrebné aplikovať režim Obchodného zákonníka na základe zákona, nie na základe dohodnutej zmluvnej podmienky. Žiadne zákonné ustanovenie zabezpečujúce ochranu spotrebiteľa a to ani ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka nezakladá možnosť voľby, resp. výberu toho právneho režimu, ktorý je pre spotrebiteľa v tom ktorom prípade alebo momente priaznivejší. K takémuto záveru dospeli aj všeobecné sudy Slovenskej republiky v rozhodnutiach vydaných v období rokov 2012, 2013 do apríla 2014, na ktoré v odvolaní poukazuje. Prvostupňový súd mal námietku premlčania posúdiť podľa ustanovenia § 397 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je premlčacia doba štvorročná a jej plynutie počítat' od 17. februára 2011, kedy nastala splatnosť úveru. Pri správnom právnom posúdení a aplikácii premlčacej doby v trvaní štyroch rokov podľa Obchodného zákonníka by súd dospel k názoru, že uplatnená pohľadávka premlčaná nie. Navrhol zrušiť rozsudok okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnil si právo na náhradu trov konania.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril len vedľajší účastník na strane odporcu. Rozhodnutie prvostupňového súdu označil za vecne správne po stránke právnej i skutkovej. Navrhovateľ vo svojom odvolaní sa usiluje presadiť teóriu absolútneho obchodu a použitie Obchodného zákonníka na právny vzťah s odporcom, ale jeho názor za stavu súčasného právneho vývoja považuje vedľajší účastník za prekonaný. Nesúhlasil s názorom navrhovateľa, že ku dňu uzavretia úverovej zmluvy práva

úprava spotrebiteľských zmlúv na úverovú zmluvu odporcu nedopadala. Definíciu spotrebiteľskej zmluvy aj v tom čase upravoval § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia sa za spotrebiteľskú zmluvu považovali aj zmluvy uzatvorené podľa Obchodného zákonníka. Úver poskytnutý právnym predchodcom navrhovateľa je úverom podľa § 1 a nasledujúce zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou a preto je na predmetnú vec potrebné aplikovať špeciálne ustanovenia predpisov spotrebiteľského práva a v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení je potrebné právny vzťah posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 402/2013 z 19. 06. 2013, ktorým bolo vyslovené, že aplikácia Občianskeho zákonníka na spotrebiteľský úverový vzťah je ústavne konformná a nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť daného záveru. Vo veci, o ktorej konal ústavný súd sa jednalo o právny vzťah zo stavebného úveru vylúčeného z aplikácie zákona č. 258/2001 Z. z. účinného do 10. 06. 2010. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu a rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie považujúc odvolanie navrhovateľa za dôvodné.

Zo spisu odvolací súd zistil, že návrhom doručeným Okresnému súdu Zvolen 19. apríla 2012 si navrhovateľ pôvodne uplatňoval zaplatenie sumy 3 422,24 Eur spolu s úrokom vo výške 18,40 % p. a. z istiny 2 026,98 Eur od 22. 12. 2010 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9,25 % p. a. z istiny 2 026,98 Eur od 22. 12. 2010 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že právny predchodca navrhovateľa Slovenská sporiteľňa, a. s. Bratislava a odporca uzavreli dňa 13. 12. 2006 zmluvu o splátkovom úvere č. 0403071372, ktorý mal odporca splatiť dohodnutými splátkami v období od 20. januára 2007 do 20. 11. 2011. Odporca podmienky splácania úveru nedodrжал a úver nesplatil ani do dňa konečnej splatnosti 20. 11. 2011. Pôvodný veriteľ ku dňu 21. 12. 2010 postúpil na navrhovateľ svoju pohľadávku v celkovej výške 3 422,24 Eur, z čoho istina po splatnosti predstavuje sumu 2 026,98 Eur, úroky 869,27 Eur a úroky z omeškania 525,99 Eur. Istinu 2 026,98 Eur navrhovateľ naďalej úročil úrokom vo výške 18,40 % p. a. a zákonným úrokom z omeškania 9,25 % p. a.. K návrhu doložil navrhovateľ kópiu zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenú dňa 21. 12. 2010 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova 48, Bratislava a postupníkom GENERAL FACTORING, a. s., Košická 56, Bratislava spolu s časťou prílohy 1 identifikujúcej pohľadávku voči odporcovi (č. I. 22 spisu). Po komunikácii navrhovateľa s okresným súdom v zmysle § 172 ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku o tom, ktorú časť uplatňovanej pohľadávky považuje súd za zjavne rozpornú s právnymi predpismi, v písomnom podaní z 26. 06. 2012 na č. I. 74 spisu navrhovateľ uviedol, že čistá nesplatená suma úveru bez úrokov a poplatkov predstavuje 1 434,89 Eur, k tomu pristupujú riadne úroky vo výške 548,27 Eur a poplatky za správu úveru vo výške 43,82 Eur, čo preukazuje predloženými výpismi z úveru č. 0403071372 vyhotovenými Slovenskou sporiteľňou, a. s.. Zároveň vzal čiastočne späť návrh o zaplatenie úrokov vo výške 869,27 Eur s odôvodnením, že ich zaúčtovanie bolo zrejme chybou právneho predchodcu navrhovateľa a upravil aj výšku žiadaného úroku z omeškania z 9,25 % ročne z istiny 2 026,98 Eur na 9 % ročne z istiny 2 026,98 Eur od 22. 12. 2010 do zaplatenia. Navrhovateľom predložené výpisy z úverového účtu č. 0403071372 na č. I. 76 až 85 sa týkajú účtovného obdobia od 13. 12. 2006, kedy odporca čerpal bezhotovostný úver až do 12. 11. 2011, z ktorého sa javí, že právny predchodca navrhovateľa predpisoval úroky z úveru a úroky z omeškania odporcovi až do postúpenia pohľadávky navrhovateľovi, pretože na str. 79 spisu je pri dátume 21. 12. 2010 (čo je deň uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. a navrhovateľom), uvedené v riadku: Odpis istiny 2 026,98 Eur, Odpis riadnych úrokov 869,27 Eur a Odpis úrokov z omeškania 525,99 Eur. Výška istiny na č. I. 79 spisu sa zhoduje s výškou istiny uvádzanej v prílohe 1 k zmluve o postúpení pohľadávok na č. I. 22 spisu, kde je suma 2 026,98 Eur označená ako: Istina do splatnosti. V ďalšom stĺpci označenom ako „Splatnosť“ je uvedený dátum 12. septembra 2008, ktorý okresný súd považoval za dátum zosplatenia úveru. K záveru o zosplatení úveru Slovenskou sporiteľňou, a. s. práve ku dňu 12. septembra 2008 dospel okresný súd len na základe fotokópie listiny doloženej navrhovateľovi žurnalizovanej na strane 22 spisu.

Navrhovateľ doložil súdu aj kópiu zmluvy o splátkovom úvere č. 0403071372 uzavretej 13. 12. 2006 medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. Bratislava a odporcom, z ktorej vyplýva výška úveru 1 493,72 Eur, ktorý mal odporca splácať v mesačných splátkach v období od 20. januára 2007 do 20. 11. 2011 označeného ako dátum konečnej splatnosti úveru. V zmluve o splátkovom úvere z 13. decembra 2006 je odkaz na úverové podmienky a všeobecné obchodné podmienky, ktoré majú bližšie upravovať vzťahy

medzi účastníkmi. Všeobecné obchodné podmienky tvoriace súčasť spisu od č. I. 200 po č. I. 229 v bode 7.3. Splácanie úveru upravujú, akým spôsobom je možné splácať úver a v bode 7.6. Prípady porušenia zakotvujú právo banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti, tiež aj vypovedať zmluvu o úvere alebo od nej odstúpiť s tým, že účinnosť výpovede banky nastáva okamžite bez výpovednej lehoty dňom jej doručenia klientovi. Po tom, ako boli prvostupňovému súdu doručené tieto listiny okresný súd 1. augusta 2012 opätovne vyzval navrhovateľa, aby oznámil, či súhlasí s vydaním platobného rozkazu v znení: Odporca je navrhovateľovi povinný zaplatiť sumu 2 552,97 Eur s úrokmi vo výške 18,4 % ročne zo sumy 1 434,89 Eur od 22. 12. 2010 do zaplatenia, s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2 026,98 Eur od 22. 12. 2010 do zaplatenia s vysvetlením, že riadnym úrokom je možné úročiť len nesplatenú istinu úveru 1 434,89 Eur, nie aj vyčíslené riadne úroky, na čo navrhovateľ reagoval súhlasnou odpoveďou a okresný súd v tomto znení aj platobný rozkaz pod č. k. 23Ro/79/2012-89 zo 16. augusta 2012 vydal. Platobný rozkaz však nebol doručiteľný odporcovi pre jeho neznámy pobyt, preto okresný súd zrušil platobný rozkaz uznesením č. k. 23Ro/79/2012-105 zo 6. septembra 2013.

Dňa 13. 11. 2013 oznámil vedľajší účastník na strane odporcu Okresnému súdu Zvolen, že vstupuje do konania. V písomnom podaní z 8. apríla 2014 vzniesol vedľajší účastník na strane odporcu námietku premlčania. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka bolo doručené navrhovateľovi, ktorý v odpovedi na toto vyjadrenie z 24. 04. 2014 na č. I. 124-126 spisu vysvetľoval, z čoho pozostávala pohľadávka pôvodného veriteľa, ktorá bola ku dňu 21. 12. 2010 postúpená navrhovateľovi. V tomto podaní oznamoval, že prvú úhradu splátky úveru realizoval odporca dňa 20. januára 2007 vo výške 41,06 Eur, druhú a zároveň aj poslednú uskutočnil 20. februára 2007 tiež vo výške 41,06 Eur. Navrhovateľ v tomto podaní vysvetľoval aj spôsob úročenia pohľadávky a účtovania poplatkov za obdobie aj po postúpení pohľadávky na navrhovateľa a k námietke premlčania na str. 125 výslovne uviedol, že navrhovateľ plnou mocou zo dňa 01. 01. 2011 splnomocnil na mimosúdne riešenie pohľadávok, t. j. na predžalobnú komunikáciu s dlžníkmi smerujúcu k vymoženiu pohľadávok vrátane odprávnenia odstupovať od zmlúv, resp. na vyhlasovanie mimoriadnej splatnosti spoločnosť Platiť sa oplatí, s. r. o., so sídlom Košická 56, Bratislava, ktorá zaslala odporcovi výzvu na zaplatenie zo dňa 17. februára 2011, v ktorej poskytla informáciu o aktuálnom zostatku záväzku ako aj o tom, že záväzok vyplývajúci zo zmluvy o úvere sa stal splatným a tvrdil, že práve na základe tejto výzvy bol úver zosplatený. Pojednávanie nariadeného na deň 21. 10. 2014 sa nezúčastnil žiaden z účastníkov ani ich zástupcovia a ani opatrovníčka odporcu. Okresný súd prejednal vec v neprítomnosti účastníkov a ich zástupcov podľa § 129 O. s. p. prečítal listiny predkladané účastníkmi ako dôkazy a vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Navrhovateľ v odvolaní okrem iného prvostupňovému súdu vytýka, že nedodržaním postupu podľa § 118 ods. 2 O. s. p. odňal navrhovateľovi právo konať pred súdom.

Podľa § 118 ods. 1, 2 O. s. p. po začatí pojednávania účastníci prednesú alebo doplnia svoje návrhy a predseda senátu alebo samosudca oznámi výsledky prípravy pojednávania. Po vykonaní úkonov podľa ods. 1 predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

Zo znenia zákonného ustanovenia § 118 ods. 1, 2 O. s. p. je zřejmé, že povinnosť súdu informovať účastníkov, ktoré právne významné skutkové tvrdenia považuje za zhodné a ktoré zostali sporné, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli, sa viaže k prejednaniu veci na pojednávaní. Z tohto ustanovenia nevyplýva súdu povinnosť informovať neprítomného účastníka na pojednávaní písomne o skutočnostiach uvedených v § 118 ods. 2 O. s. p.. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 4Cdo/167/2012 z 28. mája 2013 uviedol,

že prípadné porušenie ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. nemá za následok odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom z dôvodu, že porušenie tohto zákonného ustanovenia žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a podobne. Striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 O. s. p. zo strany súdu možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorou možno dovolanie v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p. odôvodniť (§ 241 ods. 2 písm. b/ - konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci).

Ustanovenie § 212 ods. 3 O. s. p. je zhodné s ustanovením § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p.. Ustanovenie § 212 ods. 3 O. s. p. prikazuje odvolaciemu súdu na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadať, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Zo spisu je zrejmé, že navrhovateľ svoje práva účastníka označovať a navrhovať dôkazy využíval. Na každú výzvu súdu ohľadne nejasností návrhu a predmetu konania a na každé písomné podanie, vrátane námietky premlčania vznesenej vedľajším účastníkom na strane odporcu primerane reagoval. Súdu predložil aj dôkazy, ktorým preukazoval zosplatnenie pohľadávky voči odporcovi. Okresný súd zosplatnenie pohľadávky právnym predchodcom navrhovateľa vyvodil z fotokópie listiny, ktorej význam, dôvod vyhotovenia a jej skutočný obsah nemohol poznať, pretože v tomto smere nevykonal žiadne dôkazy. Dôkazné prostriedky, na základe ktorých získava súd poznatky sú príkladmo vymenované v § 125 O. s. p.. Medzi nimi sa uvádzajú aj správy a vyjadrenia orgánov, ktoré si mohol okresný súd vyžiadať. Jednoduchým dopytom na postupcu pohľadávky (pôvodného veriteľa) mohol zistiť, či Slovenská sporiteľňa, a. s. v zmysle všeobecných obchodných podmienok na č. I. 217 spisu vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru, či zmluvu o úvere vypovedala alebo od nej odstúpila. Navrhovateľ oprávnene namieta, že len na základe fotokópie časti prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok nemohol okresný súd dospieť k záveru o zosplatnení pohľadávky Slovenskou sporiteľňou, a. s. vo vzťahu k odporcovi a pokiaľ na zosplatnenie pohľadávky pôvodným veriteľom nevykonal žiadny dôkaz, jeho skutkové zistenia pre správne rozhodnutie vo veci nemôžu byť postačujúce, čo malo za následok nesprávne právne posúdenie veci v otázke premlčania nároku. Pre riadne zistenie skutkového stavu je potrebné urobiť dopyt na Slovenskú sporiteľňu, a. s., či využila oprávnenia banky vyplývajúce jej zo všeobecných obchodných podmienok pre prípad porušenia povinnosti dlžníka, či navrhovateľovi postúpila splatnú alebo nesplatnú pohľadávku, v akej výške a z čoho pozostávala. Od Slovenskej sporiteľne, a. s. je potrebné žiadať vysvetlenie k druhu a výške postupovanej pohľadávky aj vzhľadom na vyjadrenie navrhovateľa na č. I. 74 - 75 spisu o tvrdenom omyle postupcu pri vyčíslení postupovanej pohľadávky. V závislosti od výsledkov dokazovania posúdi znovu okresný súd námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom na strane odporcu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Za správny považuje odvolací súd názor okresného súdu, že zmluva o úvere uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom 13. 12. 2006 spĺňa podmienky spotrebiteľskej zmluvy vymedzené v § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu uzavretia tejto zmluvy. Znamená to, že napriek tomu, že zmluva o úvere je podľa ustanovenia § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodom, napĺňa táto zmluva znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy z dôvodu, že na jednej strane vystupoval dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Zo zmluvy o úvere nevyplýva, že by odporca pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Navrhovateľ v odvolaní poukazuje na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, ktoré posúdili zmluvy o úvere uzavreté so spotrebiteľmi podľa ustanovení Obchodného zákonníka, vrátane námietky premlčania.

Podľa § 154 ods. 1 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Pod pojmom „stav rozhodujúci v čase vyhlásenia rozsudku“ je potrebné rozumieť nielen skutkový, ale aj právny stav. Rozsudok okresného súdu bol vyhlásený 21. októbra 2014, teda pred nadobudnutím účinnosti článku

II. bod 1 zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri zmluvách uzavretých na diaľku, ktorým sa do § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka vsunula veta „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva“.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. apríla 2015 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva.

Súdy Slovenskej republiky rozhodujúc o nárokoch zo zmluvy o úvere pred 1. aprílom 2015 posudzovali nároky veriteľom rozdielne. Časť zastávala názor, že pri úverovej zmluve je potrebné aj premlčanie nárokov vzhľadom na komplexnú úpravu premlčania v Obchodnom zákonníku a z dôvodu, že ustanovenia o premlčaní nie sú tými ustanoveniami zákona, ktoré majú byť na prospech spotrebiteľa posudzovať podľa Obchodného zákonníka (napr. Krajský súd Banská Bystrica vo veci sp. zn. 14Co/163/2013, Krajský súd v Trnave vo veci sp. zn. 24Co/117/2013, Krajský súd v Bratislave vo veci sp. zn. 5Co/293/2012), ale vyskytli sa aj opačné názory napríklad, že rozhodnutie Krajského súdu Prešov vo veci 6Co/81/2012, v ktorej odvolací súd nárok na zaplatenie dlžnej sumy z úverovej zmluvy uzavretej s Prvou stavebnou sporiteľňou, a. s. ako veriteľom a spotrebiteľom ako dlžníkom aplikoval na námietku premlčania ustanovenia Občianskeho zákonníka. V sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu sťažovateľ vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 402/2013 namietal, že Krajský súd v Prešove neprípustne retroaktívne aplikoval ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nesprávnym, ústavne nekonformným výkladom porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu. Ústavný súd Slovenskej republiky citujúc odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Prešove z akého dôvodu je potrebné úverovú zmluvu podľa § 497 Obchodného zákonníka v otázke premlčania nárokov posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka konštatoval, že argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený.

Odvolaciemu súdu je známy spôsob, akým sa do vládneho návrhu zákona č. 102/2014 Z. z. vsunul text poslednej vety § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva (pozri spoločnú správu výborov Národnej rady Slovenskej republiky o výsledku prerokovania vládneho návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku, alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov v druhom čítaní) a úmysel zákonodarcu priamo vyplýva z odôvodnenia pozmeňujúceho návrhu: „Bude sa vždy preferovať OZ, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, a to na celý režim právneho vzťahu, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka - OZ aj pri posudzovaní otázky premlčania, otázky úpravy určenia zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne“. Zaradenie tohto textu do Občianskeho zákonníka s dosahom na všetky absolútne obchodnoprávne vzťahy chápe odvolací súd ako snahu o odstránenie rozdielnosti v posudzovaní spotrebiteľských zmlúv podriadených Obchodnému zákonníku všeobecnými súdmi normatívnou úpravou - § 52 ods. 2 OZ v znení účinnom od 1. apríla 2015. Povinnosť aplikovať ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. apríla 2015 aj na právne vzťahy vzniknuté pred 1. aprílom 2015 súdy Slovenskej republiky rešpektujú, napríklad Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 17Co/997/2014, 17Co/468/2014, Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 9Co/59/2014, Krajský súd Bratislava vo veci sp. zn. 5Co/349/2012.

V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Odvolací súd považuje za potrebné upozorniť okresný súd, že od posledného šetrenia o súčasnom bydlisku odporcu lustráciou v Registri obyvateľov na č. I. 104 spisu uplynul veľmi dlhý čas. Je potrebné nanovo skúmať, či u odporcu nie sú známe údaje, na základe ktorých by bol zistiteľný jeho pobyt

alebo zamestnanie, prípadne rodinní príslušníci, blízke osoby, ktoré by ho v konaní namiesto tajomníčky Okresného súdu Brezno zastupovali.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.